CENZURAT.

PLAIURI SĂCELENE

DIRECTOR: VICTOR TUDORAN.

Inscrisă sub. No. 13 din 16 Mai 1938 Trib. Braşov.

Anul VI. AUGUST-SEPTEM. Nr. 8-9.

1939

Anul VI. • Nr. 8-9 — Aug.-Sept. • 1939.

PLAIURI SĂCELENE

APARE ODATĂ PE LUNĂ.

Revistă fondată în anul 1934. Cont la C. E. C. Nr. 25.187.

Director:
VICTOR TUDORAN.

Redactor: ION PĂLTĂNEA • Secretară MIȚA CODREANU.

Cuprinsul:

GEORGE MOROIANU: Industria casnică din Săcele.
DIMITRIE DANCIU: Toamnă (versuri).
VICTOR TUDORAN: Clopot de cioae (versuri).
VALERIU CALCIU: Iosif — Anghel.
VICTOR TUDORAN: Eroii. (nuvelă istorică).

Cronica literară: *„Jocul cuvintelor"* de Matei Alexandrescu (Nicolae Moisiu). *„Învinșii"* de Mircea Alexiu (Gh. Pălțănea). *„Elegii uitate"* de Teofil Scutaru (Victor Ion Critu). *„Studii și documente literare"* de I. E. Torouțiu (Victor Tudoran).

Cronica săceleană: *Măria Sa Mihai* de Vlad Șeitan; Mișcarea literară contemporană din Ardeal (Redacția).

Cronica măruntă: *Din lună în lună* de Ion Pălțănea și Victor Tudoran. Abonații noștri. Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene" etc.

COPERTA: Mocan bătrân, clișeu în zinc.

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora cari prin articolele lor înțeleg să contribue la cunoașterea și progresul acestor sate.

Spre știință.

- Oricine reține primul număr trimis de noi se consideră abonat pe un an întreg.
- Manuscrisele primite la redacție nu se înapoiază.
- Articolele privitoare la Săcele vor fi preferate.
- In limita spațiului disponibil, vom recenza cărțile, revistele și ziarele primite la redacție sau le vom aminti la rubrica respectivă, în baza reciprocității.
- In aranjarea materialului din corpul revistei, ne conducem numai de necesitățile tehnicei tipografice, fără a ține seamă de vreo altă considerație.
- Cerem revistelor, ziarelor și editurilor din țară să răspundă schimbului nostru.

Notre adresse pour l'échange: ! Unsere Adresse für Austausch:
Nostro indirizzo per cambio: ■ Our address for change:

Revista „PLAIURI SĂCELENE" Satulung, Săcele — Jud. Brașov—România.

Anul VI. Nr. 8-9. • 1939. • Aug.-Sept.

Plaiuri Săcelene

— revistă de atitudini şi probleme săcelene. —

DIRECTOR:
VICTOR TUDORAN.

apare odată pe lună.

BIBLIOTECA „ASTREI" BRAŞOV

Industria casnică din Săcele.

de George Moroianu.

In Săcelele Braşovului industria casnică a cunoscut epoci de o desvoltare din cele mai intense şi înfloritoare. Progresul acestei industrii, care producea diferite ţesături făcute din lână ţigae mai ales, ca dimie, iţari, stofe colorate pentru îmbrăcarea copiilor şi celor cari purtau haine nemţeşti, ţoluri, foarte multe sărici pentru ciobani, covoare, etc. — era în raport direct cu economia de oi, care a fost între 1700 şi 1880 extrem de însemnată în această regiune a Ardealului. Până înainte cu şaizeci de ani, când creşterea oilor era încă în floare, toate gospodinele din Săcele se ocupau cu ţesutul stofelor de lână cu care se îmbrăcau bărbaţii şi în mare parte şi femeile. Dar cantităţi însemnate din aceste ţesături formau obiectul unui comerţ foarte important. Căci nu numai Românii se îmbrăcau cu dimia din Săcele, dar în cea mai mare parte ea era cumpărată dela târgurile săptămânale (din zilele de Vineri), din Braşov, de negustori armeni şi evrei, care o transportau în Săcuime în judeţele Trei-Scaune, Ciuc, Odorheiu şi Mureş, ai căror locuitori se îmbrăcau în bună parte cu această dimie albă din lână ţigae din Săcele. Alte cantităţi se exportau în Ţara Românească şi se desfăceau în bună parte tot de negustori săceleni — aşa zişii mamulari — pe la târgurile de ţară din Călăraşi, Slobozia, Gura Ialomiţei, Urziceni şi d'aiurea. Pe la aceste târguri se mai vindeau şi foarte multe ghebe şi zăbune bărbăteşti din dimie neagră şi câte-odată cafenie. De asemenea se mai vindeau la aceste târguri şi mari cantităţi de sărici pentru ciobani. Acestea făcute din lână turcană.

Cum fost a stăpânire maghiară a îngreunat tot mai mult cu fel de fel de măsuri vexatorii economia de vite a Săcelenilor, aceştia s'au văzut nevoiţi să emigreze în număr mare în Ţara Românească. Cei mai mulţi Mocani săceleni s'au stabilit în Dobrogea începând

din anul 1880, şi au contribuit cu munca şi priceperea lor la desvoltarea economică, culturală şi naţională a acestei frumoase şi bogate provincii, contribuind în bună parte aceşti Români din Săcele şi la românizarea ei.

Pentru cei rămaşi la vatra strămoşească în cele şapte sate săcelene vitrega stăpânire ungurească n'a făcut nimic pentru a le uşura şi îmbunătăţii soarta. Aceşti Români au fost lăsaţi la propriile lor mijloace şi posibilităţi spre a-şi asigura o mai bună stare materială.

După războiul de întregire de asemenea nu s'a prea făcut ceva mai de seamă în interesul acestei populaţiuni aşa de interesante prin munca ei uriaşe din trecut pe teren economic şi naţional. Adecă s'a făcut ceva de câţiva localnici inimoşi cari la iniţiativa profesorului Jinga dela Academia Comercială din Cluj, — care venit de curând dela studii din Italia, unde văzuse de aproape progresele mişcării cooperatiste, a căutat să aplice pe teren, în satul lui natal ceea ce văzuse în Italia, înfiinţând o bancă cooperativă. Banca aceasta — cea mai prosperă între băncile populare din Ţara Bârsei, — a fost de un deosebit folos unui număr de gospodari şi gospodine din Săcele. Dar asta nu e deajuns. Aici mai trebuiesc întemeiate câteva instituţiuni masive care să vie în ajutorul industriei casnice săcelene, care bine organizată mai poate scăpa dela totală decădere populaţiunea românească din aceste străvechi aşezări româneşti.

Intâiu trebue creată o puternică cooperativă, care să vie în ajutorul industriei casnice săcelene. La acest lucru s'au şi gândit notabilii şi tineretul intelectual din Săcele, cari au pornit chiar în acest an la întemeierea unei asemenea organizaţii. In vara anului acestuia a luat naştere în Satulung Cooperativa *„Industria Casnică a Femeilor Săcelene"*. Dintr'o relaţie pe care mi-o trimite Dl. Gheorghe Roşculeţ din Satulung, am aflat aceste detalii cu privire la cooperativa de mai sus.

„Cooperativa a luat fiinţă, îmi scrie D-sa, cu un capital de 400.000 de lei şi cu 300 de membri. Am dat din partea Camerei de Agricultură (din Braşov), al cărei preşedinte sunt eu, suma de 50.000 lei ca ajutor şi sper, că din bugetul anului 1939 să mai dau încă 50.000 de lei."

„Prefectura judeţului Braşov a dat 25.000 lei, — iar Camera de Comerţ Braşov a comandat cca. 45 de războaie mai sistematice, în valoarea de 200.000 lei, pe care le vom pune la dispoziţia femeilor în mod gratuit. Sper, că în primăvară cu aceste războaie vor avea posibilitatea de a scoate o stofă mai lată, cam până la un metru; şi în acelaşi timp pot ţese pe zi până la 25—30 metri de stofă

adecă dublu şi mai bine, ca cu cele vechi primitive ce le au în prezent femeile".

„Am intervenit la Ministerul de Războiu prin Dl. Voicu Niţescu, care se ocupă în mod serios de această cooperativă pentru a da comandă pentru stofa necesară la îmbrăcămintea soldaţilor. Într'adevăr, Ministerul a trimis un domn maior, care a luat toate informaţiile, probe de stofe, însă ne-am lovit de îngustimea stofei şi de coloare, întru cât Ministerul cere o stofă mai lată, cam de 70 de cm., cum şi o singură coloare. Urmează deci ca să facem o instalaţie de boiangerie, unde să se vopsească firele la fel, şi o instalaţie cu maşini de tors, care costă instalaţia cam 500.000 lei, iar maşinile cam un milion patru sute de mii de lei. N'avem însă banii, fără ajutorul Ministerului e greu."

„Am intervenit acum şi la Ministerul Şcoalelor, ca să mute Liceul textil dela Cisnădie la Satulung în localul gimnaziului."

Am dat toate aceste interesante detalii din comunicarea, ce mi-a făcut-o Dl. Gheorghe Roşculeţ, preşedintele Camerei Agricole a judeţului Braşov, care bine a făcut că a acordat un ajutor de 50.000 lei acestei cooperative, precum foarte bine a făcut şi Camera de Comerţ din Braşov — al cărei Prim-Secretar este tot un Săcelean, Dl. Dr. N. G. V. Gologan, — care şi-a luat asupră-şi 200.000 lei costul războaielor perfecţionate, menite să fie distribuite gratuit celor mai harnice ţesătoare din Săcele, care să le permită a produce dublu şi chiar mai mult decât puteau produce până acum cu războaiele lor primitive.

Începutul promiţător este deci făcut. Mai rămâne însă de făcut şi altceva pentru a pune pe o cale bună şi cu adevărat promiţătoare industria casnică din Săcele. Mai trebue pornit la crearea unei alte cooperative de desfacere a ţesăturilor din Săcele, care s'o completeze pe cea dintâiu, precum şi la asigurarea fondurilor şi creditelor necesare, care să permită gospodinelor săcelene a-şi procura cu preţuri mai convenabile materia primă adecă lână, pe care ele o plătesc astăzi mult prea scump peste preţul oficial al acestui articol. De pildă după informaţiunile mele personale, Săcelencele au plătit anul acesta (1938) kilogramul de lână ţigaie de munte până la 120 de lei ceea ce este mult prea mult peste ceea ce ar trebui ele să plătească această lână pentru ca ea să le aducă un folos mai simţitor. Comisia centrală din Ministerul Economiei Naţionale ştim că a fixat la începutul acestui an preţul lânei ţigae la 65 de lei kgr., iar anul trecut 1937 aceeaşi comisie fixase preţul lânei la 75 lei kgr., ceea ce mulţumise mai mult pe crescătorii de oi, cari n'au prea fost mulţumiţi de preţul fix al anului acesta. Este adevărat însă, că

lâna de munte se plăteşte totdeauna ceva mai bine ca cea de câmp, pentrucă este mai curată. Are mai puţini corneţi şi alte impurităţi ca cea de câmp şi pe urmă cea de munte fiind spălată în cursul verei mai mult de ploi, — care sunt mult mai dese la munte ca la câmpie, — lâna aceasta scade mult mai puţin când este opărită şi spălată, decât cea de câmp. Aşa că din acest punct de vedere ea ar putea să fie plătită de gospodinele din Săcele cu câţiva lei mai mult la kilogram, dar nici într'un caz să nu fie cumpărată de ele cu preţurile urcate mult peste cele stabilite de comisia dela Ministerul Economiei Naţionale.

Dar chiar dacă gospodinele din Săcele ar cumpăra lâna mai ieftin decât o cumpără astăzi, aceasta tot nu ar fi deajuns ca ele să facă un progres mai simţitor în industria stofelor cu care se îndeletnicesc de generaţii încoace. Ele ar mai avea nevoe, şi încă nevoe imperioasă de credite ieftine, cu care să se ajute să-şi cumpere lână mai multă odată ca să poată lucra stofe în cantităţi mai mari, şi să poată deci beneficia mai simţitor pe urma acestei munci trudnice a lor. Afară de credite ar mai fi apoi nevoe şi de o cooperativă de desfacere a produselor industriei lor casnice, cu centre de desfacere în Săcele, unde vara vin o mulţime de vilegiaturişti, dar mai ales la Braşov cu ramificaţii în alte centre urbane. In felul acesta stofele lor s'ar face cunoscute în regiuni tot mai numeroase şi ar putea fi desfăcute în cantităţi tot mai mari, contribuind în felul acesta a întări elementul românesc din Săcelele Braşovului atât cât a mai rămas pe acele frumoase meleaguri. Pe lângă toate cele înşirate mai sus în vederea desvoltării şi îmbunătăţirei industrii casnice din Săcele, dacă se va avea grije ca stofele ce se vor ţese pe viitor de aceste îndemânatice gospodine, să aibă o lăţime uniformă, adecă de şaptezeci de centimetri când sunt puse în vânzare, aşa cum o doreşte şi Ministerul nostru de Războiu, cum am văzut mai înainte, atunci se va fi făcut un pas hotărâtor pentru asigurarea unui viitor mai prielnic acelor numeroase familii de Români harnici, care trebue să dăinuiască şi să înflorească de aci înainte în acea minunată regiunea a ţării noastre, care a strălucit în trecut printr'o viaţă intensă economică şi naţională spre cinstea neamului nostru.

GEORGE MOROIANU.

P. S. Adaug acest post - scriptum la cele ce am scris mai sus, căci mi-am adus aminte de o împrejurarea privitoare la stofele colorate — din Săcele, împrejurare care este vrednică să fie înregistrată aici. Anume, este vorba de o încercare reuşită pe care a făcut-o o Doamnă din Cluj — mama sau soacra fostului episcop reformat al

Ardealului Dl. Al. Makkai. Această doamnă pe care adeseori am întâlnit-o vara — când petrec de obiceiu vacanța în Săcele — în tramvaiul și în autobuzul dintre Satulung și Brașov ducând cu dânsa valuri de stofă colorată de Săcele, țesută de Românceie noastre din Cernatu, Turcheșiu și Satulung, stofă care era mai lată de cât cea pe care ele o produceau până atunci. Avea lățimea de 70—72 cm., cum o cere și Ministerul nostru de Războiu. Acest lucru a fost cu putință pentrucă Doamna în chestiune — care de ani de zile are angajate vreo 10—15 femei d'ale noastre ca să-i țeasă această stofă — a avut grije să procure acestor femei spete și ițe mai late decât cele întrebuințate de ele.

Din cercetările ce le-am făcut personal am aflat că Doamna în chestiune ar fi vândut această stofă de Săcele la Budapesta și Viena — dar ar fi vândut-o și în *Anglia* și America, ceea ce dovedește că cu o organizație bună stofa de Săcele ar putea găsi un debușeu rentabil și peste hotare. Mai ales stofa albă țesută ca o etamină pentru costume de Doamne și Domni este foarte apreciată cum o știu din experiență personală. Purtând costume confecționate din această stofă albă pe când am fost în misiunile mele la Londra și la Viena, prieteni d'ai mei din acele centre au fost încântați de frumusețea acestei stofe cerându-mi în mai multe rânduri să le comand din ea la Săcele, din care și-au făcut apoi și ei costume pentru dânșii și soțiile lor.

G. M.

Toamnă.

de Dimitrie Danciu.

Toamnă grea cu ploi și fum
Nu mai știu pe care drum
Să mă duc, să mă ascund,
In ce oază să m'afund.

De departe să n'aud:
Cânt de moarte prin agud,
Plâns de frunze pe cărări
In sălbatice'nnoptări.

Să nu văd pe la amiezi:
Pasări albe prin livezi,
Cu privirea dusă'n vânt
Și cu sboru'n două frânt.

Nici la margini de brădet
Cum mai duci înc'un poet,
Fără stea la căpătâi,
Fără dragostea dintâi.

Mielușei, bucuria păstorilor săceleni din vremuri apuse.

Clopot de cioae.

de Victor Tudoran.

I.

Clopot de cioae mic,
Sunet, fir de borangic,
Dus pe coama vântului
Spre capul pământului;
Când te-aud pe plai sunând,
Mergând cu oile'n rând,
Prind în ochi boabe de rouă
Și cu mâinele-amândouă
Te cuprind și te ascult,
Nu te-am auzit de mult,
Aproape că te-am uitat!.....
..... E mult de când am plecat,
De când ne-am tot dus mereu,
Singur tu și singur eu,
Pe-alte drumuri, pe-alte căi,
Rătăcind prin munți și văi,
Peste plaiuri neumblate,
De tine tot mai departe.

II.

Vezi tu! nu prea știu ce ai?
Dar îmi place al tău grai,
Mi-e drag mult și îl sărut
Cum l-aud, dela'nceput;
Și-aș vrea să îl fur din crâng
In inimă să îl strâng,
Să-l ascund acolo bine
Ca să vi și tu cu mine,
Amândoi, ca frați de cruce, ...
Vi și tu unde m'oi duce!.....
..... Altfel, când ne-om întâlni,
Graiul tău mă va mâfini,
Când l-oi auzi sunând,
Te văd pe tine plângând,
Parcă-mi povestești mereu,
Despre tot trecutul meu,
Risipit așa fiain,
De tine tot mai strein.

III.

Te țin minte, eram mic,
Cât o șchioapă de pitic,
Mă jucam în pragul serii
In verdeața primăverii,
Cu toți mieii la un loc,
Cu ciobanii lângă foc, ...
Vezi tu ... poate nu o știi
Când întâiu te auzii? .....
Te puse bietul bunic
La mielul cel mai voinic,
Căci zicea el, ... pe atunci .....
Te-a purtat prin văi și lunci,
La cel mai tărcat cârlan,
Zi de zi și an de an,
Printre frunzele de fagi
Toți strămoșii noștri dragi;
Și la toți, în orice loc,
Tu le-ai fost numai noroc.

IV.

Legănat mereu prin vremi,
N'ai știut ca să te temi;
Și-ai suit cu turma noastră
Spre zarea tot mai albastră,
Urcând munții plini cu flori,
Cu frunțile prinse'n nori,
Ori pe delurile sure
Pe sub coamă de pădure,
Coborînd iarna la șes,
Cu sunetul viu și des!.....
Tu ne-ai păstorit mereu,
Tu și bunul Dumnezeu,
Ne-ați păzit de rele turma .....
Vezi... de aceea, astăzi urma
Eu ți-o caut cu mult dor,
Plâng tăcut și mă'nfior,
Tu ești tot ce mi-a rămas,
Din al satului meu glas.

V

Clinchet dulce, cristalin,
Svon de îngeri, din senin,
Peste plaiuri risipit
Ascultat în asfinţit,
La lumini de licurici!.....
Mi-aminteşti despre bunici.
De bunicele frumoase,
Cu privirile sfioase;
Şi de fete Cosinzene,
Cu dragostea prinsă'n gene,
Cu ochi negri, mure coapte,
Cu cosiţe ca de noapte;
Şi cu sâni frumoşi de nea
Le'ndrăgea cin'le vedea!.....

..... Vremi trecute ceas cu ceas
Luminişuri de popas,
In a sufletului tindă,
E a dorului oglindă.

VI.

Clopot de cioaie mic,
Sunet, fir de borangic;
Clinchet dulce, cristalin,
Svon de îngeri, din senin.
Risipit aşa pe creste
Eşti a neamului poveste,
Zămislită an de an
De Mocanul săcelean,
Prinsă'n crugul vremii grele,
Toată vieaţa din Săcele.

Iosif - Anghel,

de Valeriu Calciu.

Un aspect unic în literatura noastră, care a născut multe întrebări, este alianţa literară dintre *Iosif* şi *Anghel,* concretizată printr'o sumedenie de opere, originale şi traduceri. Dacă în proză o colaborare reuşită nu ne surprinde, în versuri acest lucru ni s'ar părea curios, cu atât mai mult, cu cât colaborarea de care vorbim întruneşte două firi complet diferite. S'a întâmplat în urma acestei colaborări, un fenomen cu totul nou:

Ştefan O. Iosif şi *Dimitrie Anghel* reprezintă doi poeţi diferiţi, nu numai prin influenţe, dar chiar diametral opuşi prin concepţii şi prin felul de a fi. Prin unirea aceasta, în faţa artei, ni se înfăţişează un nou poet care ne dă opere, scânteietoare de vervă, de spirit. E destul să ne gândim la „*Cometa*" sau la „*Caleidoscopul lui A. Mirea*", pentru ca să nu mai recunoaştem aproape nimic din ceea ce însemna nota specifică a fiecăruia dintre poeţii noştri. S'a produs o sudare, a cărei trăinicie ne surprinde şi în faţa căreia orice strădanie a noastră de a recunoaşte şi de a indica partea de contribuţie a fiecăruia, ne pare ridicolă. E greu de spus dacă noul poet, creat de contopirea celor două talente, reprezintă o valoare artistică mai însemnată decât *Ştefan O. Iosif,* dar un lucru este cert pentru noi, care ne place să vedem în Iosif, pictor al zărilor senine, respirând de autohtonism şi naţionalism, nu mai vedem nimic din semănătoristul sănătos şi creator. Pentru aceasta, îl preferăm pe *Iosif,* colaborării de incontestabilă valoare, *Anghel-Iosif.*

Ne vom arunca o privire asupra uneia dintre operele acestei

colaborări, pentru ca micilor însemnări de pe marginea acesteia, ne permitem să le dăm un caracter mai general.

Este vorba despre *„Legenda Funigeilor"*, poem dramatic în trei acte. Acțiunea este simplă: *Runa* lucrează o cămașe destinată fratelui său, *Landor,* care are darul de a-l apăra pe acel căruia îi e destinată, de moarte, în luptă. Când termină însă cămașa *Runa* i-o dă lui *Hunar,* un oaspe, care o vrăjește cu vorbele lui. Din cauză că nu a dat cămașa cui trebuia, *Landor,* moare conform blestemului iar ea înnebunește.

In primul rând trebuie să remarcăm, că dacă cetitorul nu s'ar lăsa mânat de curiozitatea aflării numelor autorilor, ar putea avea impresia că a cetit un poem scris de un romantic german. Intradevăr atmosfera rigidă a desfășurării acțiunii are ceva străin, aproape complet străin. Pornind dela numirile date personagiilor (Rilda, Runa, Hunar și Landor) și mergând până la însăși structura piesei, clădită pe elemente fantastice, depărtați cu mult de cele ale producției noastre populare, opera celor doi poeți ni se înfățișează într'o lumină cu totul nouă. Elementele fantastice nu sunt de calibrul celor ale unui basm românesc. Ele se apropie mai curând de acea lume legendară a *„Niebelung-ilor"* (cămașa care apără, pe tânărul care o poartă, de rănire, în timpul unui războiu). Ca și în *„Niebelungenlied"* această apărătoare nu este salvatoare întrucât frunza care lasă loc pentru săgeată (în N.) și nerespectarea regulelor (în L. F.) sunt cari duc, amândouă, la pieirea posesorilor — de drept — ale acestor paveze supranaturale. Dar elementele fantastice în piesa aceasta nu se mărginesc numai la acea cămașe fermecată ci vom vedea și funigeii vorbind. De un farmec greu realizabil pe scenă, acest fapt contribuie la atmosfera de feerie . . . . . In partea finală s'a dat piesei o tratare cu totul nouă, ce ne amintește de piesele vechi grecești. Această tratare constă, în special din introducerea corului pentru lămuriri de situații, pentru a evita monoloage plictisitoare. Procedeul acesta, de regulă părăsit astăzi, pare a fi totuși, cel puțin în piesa noastră, oportun și necesar.

In sprijinul afirmației noastre dela început, unde spunem că *„Legenda Funigeilor"*, pare a fi o creație a romantismului german, intervine și forma, care are o puternică doză de forțat, de lucru prea cizelat (fără ca însă și cizelarea să ajungă în stadiul final) pare a fi o traducere în versuri dintr'o altă literatură, traducere care, corespunzând regulelor, se păstrează în cadrul inflexibil al respectării originalului.

Și cam același lucru se constată și cu privire la celelalte opere. Câștigând în profunzime, este mai nimerit totuși, să privim această colaborare, ca pe ceva curios, ca pe un fenomen literar.

Eroii*)

nuvelă istorică de Victor Judoran.

Ion tăcu, în timp ce Dumitru dus pe gânduri uită să mai răspundă. Cu ochii pironiți în gol și cu gândul la cei de acasă, Ion își uită de el. I se părea că-i acasă și că-i vede pe toți cei dragi în jurul lui. Vedea pe Anca aproape, cum îl mângâie dulce și cum îl privește cu ochii plini de bucurie că-l are lângă ea; vedea pe cei doi copilași ai lui, Ion și Măriuca, cum îi stă pe genunchi, pe genunchii ăștia grei cari, de atâtea marșuri, de abia se mai pot îndoi. Nu-i puțin lucru să faci zeci de kilometri pe jos, cu tot echipamentul de campanie în spinare, pe ploae sau pe vânt, peste miriști sau șosele pietruite, cu durerea în suflet că ești departe de ai tăi, de locurile dragi, de plaiurile din țara fagilor bătrâni, plină de istorie și glorii, de dulcea și mândra Bucovină. Parcă își vedea copiii cum îl privesc cu ochii lor mari și naivi, ca și cum ar fi vrut să-l mănânce. Era atâta bucurie în ochii lor, atâta soare și atâta neștiință despre ce se petrecea în lume, încât văzându-i atât de fericiți, îl podidi lacrimile. Gândea în sinea lui: „De ce atâta răutate în lume, de ce rămân pe drumuri atâția copii nevinovați, atâtea mame, care se uită în lungul drumului, așteptându-i să vină dela război?" Gândul lui alunecă pe altă pantă. Se vedea în casa curată, văruită cu alb și care mirosea a busuioc uscat, acoperită cu șindrilă, — neagră ca războiul ăsta mare, — peste care ploile au tras dungi cenușii în care s'a cuibărit sămânța mușchiului verzui, dându-i o înfățișare de lucru ieșit din negura vremilor trecute. Se vedea acolo, în mijlocul copiilor de arcași, de aceiași nație cu el, căutând a-i face să înțeleagă slova românească și taina graiului bucovinean. Ar fi vrut să fie în aceiași strană mâncată de cari, din biserica veche, în care glasul lui limpede și curat, înălța Duminica imnuri de slavă către cel de sus. Vedea parcă clopotnița bisericii din sat, acoperită tot cu șindrilă mare și lată — dar nouă — căci fusese reparată numai la plecarea lor, strălucind în bătaia soarelui, cu crucea aplecată puțin înainte. Acolo îi rămăsese sufletul. L-au luat cu ei, l-au mobilizat, l-au dus pe frontul Galiției, apoi întors în Ardeal, se vedea venind spre Săcele. Degeaba l'au luat cu ei, sufletul lui rămăsese acolo în codrii Bucovinei, lângă școala lui, lângă biserica lui, lângă căminul lui. Și un soldat fără suflet, nu poate face mare lucru, deși fusese rănit și decorat în primele lupte din Galiția. Nu știe nici

*) Lucrare premiată la concursul literar din anul 1936, al cotidianului „*România Nouă*" din Cluj. Deoarece acțiunea ei se desfășoară pe plaiurile noastre mocănești, am găsit de cuviință să o publicăm.

el cum. Ştie doar atât că s'a trezit într'un spital, având pe piept o decoraţie.

N'a mai avut timp să se intereseze, cine şi de ce i-a dat-o, căci în urma unor ordine, regimentul lor a plecat spre Ardeal.....

O adiere de vânt şegalnic îi deşteaptă ochii fixaţi în gol şi visarea i plăcută dispăru. Îşi trecu mâna pe fruntea înrourată cu borboane de sudoare, începu să clipească din ce în ce mai des şi privi în jur. Îl văzu pe Dumitru alături privind fix, cu ochii mari, la ceva nelămurit. Îşi dădu seama atunci că visase şi fiindcă îi plăcu visul aşa de mult, nu se mişcă de loc. Îşi fixă din nou ochii în unda sglobie a Târlungului hoinar, dorind să se mai repete visul măcar odată.

Era în zadar, căci gândul care se închega mai înainte în vis, nu se mai prindea fir cu fir ca la început şi nu se mai depăna liniştit.

In timp ce gândul lui Ion colinda prin sat, pe la biserică şi ai lui, gândul lui Dumitru, după ce dădu roată pe la ai săi şi după ce revăzu biserica şi şcoala, ajunsese mai repede la malul pietros al Târlungului. Aci nu se opri, ci căuta să afle, să despice hotărârile ce aveau să vină şi să poată bănui măcar, unde îi vor duce de aici. La Bratocea sau pe frontul dela Predeal?

Dumitru nu se putea linişti cu niciun preţ şi nici nu se putea împăca cu conştiinţa, de felul cum va trebui să procedeze. Praşul acestea al conştiinţei nu-l lăsa să nu frământe măcar cu gândul, dacă cu graiul nu putea, situaţia lor întradevăr critică.

De mult de tot, din copilărie chiar se gândise mereu la clipa aceasta nenorocită, la aceasta clipă pe care ar fi dorit-o cât mai îndepărtată. Ar fi vrut să o uite cu totul. Conştiinţa însă nu-i dădea pace şi în toate ocaziile îi reamintea mereu, despre clipa în care va fi nevoit să meargă la război. Ba îşi aducea perfect aminte, că la o discuţie ce-o avusese într'un cerc de învăţători bucovineni, pronunţase solemn, că: „decât să tragă un singur foc în frontul românesc, ar prefera să moară."

Şi iată că această clipă nenorocită sosise. Gândul acesta îl cutremură. Cum, să fie el în stare să tragă măcar un singur foc, în frontul format din piepturi româneşti, din piepturi voinice, pline de dragostea de glie românească, din piepturi cari se jertfesc cu drag, venind să-i desrobească? El să facă lucrul acesta, el care în orele de Istorie, în clasa văruită cu alb şi cu miros de busuioc, învăţa pe copilaşii arcaşilor de odinioară, să fie buni patrioţi şi să şi iubească ţara? Răsună deodată în inima lui un cântec, care cândva a umplut ochii cu lacrimi ai tuturor Ardelenilor subjugaţi:

„Murim mai bine'n luptă, cu glorie deplină,"
„Decât să fim sclavi iarăşi, în vechiu-ne pământ!"

Vântul cuibărit până mai acum câteva clipe prin sălciile pletoase şi albăstrii, adie mai tare peste faţa încremenită a lui Dumitru şi-l făcu să tresară. Apa curgea mai departe, clipocind ritmic în pietrele verzui, ducând parcă cu ea, departe, toată grămada gândurilor lui negre.

Nu stătu mult în cumpănă şi faţa i-se lumină de o bucurie adâncă. Se simţea uşurat, cu conştiinţa împăcată şi cu pânza gândurilor dusă undeva departe, cine ştie pe care necunoscute plaiuri ale subconştientului uman. O mulţumire îi cuprinse făptura întreagă iar faţa-i zâmbea, ca unui copil ce primeşte un cadou de mult aşteptat.

Puteau de acum să-l ducă pe orice front românesc ar fi voit, el ştia ce are de făcut.!...

Amândoi fură treziţi de sgomotul soldaţilor ce treceau prin apropiere, spre locul unde se făcea adunarea. Se spălară în grabă şi potrivindu-şi la iuţeală echipamentul, porniră şi ei spre locul unde se adunară şi ceilalţi camarazi. Pe drum spre companie, Dumitru apucă de zise:

— Măi bade Ioane, m'am gândit la ceva.
— La ce Dumitre?
— Că dacă • • • • cumva nu ne va trimite la alt regiment, cum a fost vorba la mobilizare şi ne va duce pe frontul dela Bratocea, să luptăm contra alor noştri, — nu că doar mi-e frică de moarte, da pentrucă nu vreau să-mi omor fraţii care vor să ne desrobească, — să....

Glasul sublocotenentului, un băiat tânăr abea ieşit de pe băncile şcoalei militare, totuşi destul de hain la suflet, care ştia şi puţin româneşte, se auzi răstit şi mai mult în batjocură:

„No Dumitru, haide no mai repede că trebue plecat" şi trânti un „büdös oláh" înjurătură pe care nu o auzeau pentru prima dată.

Regimentul porni în formaţie pe şoseaua judeţeană şi după ce lasă în urmă poiana plină de soare şi lumină a sătuleţului Cărpeniş, salutaţi de casele pustii şi plopii înnalţi, cari întindeau braţe de strigoi spre azurul cerului, întâlnesc pe stânga podul peste Tărlung, ce duce spre Zizin şi Purcăreni. Coloana face o întoarcere spre dreapta, şi urcând un deluşor, se găseşte pe şoseaua ce duce spre celelalte patru sate săcelene.

Pe drum, Ion se muncea să complecteze în gând fraza lăsată de Dumitru neterminată, din cauză că a strigat sublocotenentul la ei. Îi era ciudă pe el însuşi că mintea nu l ajuta să poată pricepe sau închipui măcar ce a vrut să zică Dumitru, *„că dacă nu ne va trimite la alt regiment şi ne va duce pe frontul românesc să luptăm*

Bătrânul *Stan Găitan*
(gocimanul bisericii Sftei. Adormiri)
după o fotografie din anul 1890.

contra alor noştri, să " . . . . . aici Ion nu putea complecta în nici un chip gândul lui Dumitru şi chiar dacă ar fi găsit printr'un joc al soartei, adevărata completare, tot nu ar fi crezut-o cea adevărată, deoarece nu-o auzise din gura lui Dumitru. Mai încercă de câteva ori să afle explicaţia finală, dar ceea ce găsi nu i-se părea destul de bun. Paşii îl conduceau aproape mecanic, iar gândul la cele spuse de Dumitru îl părăsi încetul cu încetul. Intr'un târziu îşi zise: „fac şi eu ce va face el, fiindcă Dumitru nu s'a gândit niciodată rău".

In depărtare se zăreau din ce în ce mai mult cele patru sate, aşezate la poalele muntelui Piatra Mare, ca o salbă de mărgele la gâtul unei fecioare îmbrăcată în safir. Pădurile, păreau cuşme mari pe urechi uriaşe, aşezate pe o parte şi care le aminteau de bătrânii codri de fag, de pe plaiurile lor. Turlele bisericilor sclipeau în soare iar casele erau împrăştiate până subt sprânceana pădurii.

(va urma)

Cronica Literară.

„Jocul Cuvintelor" *de* **Matei Alexandrescu,** *poeme colecţia „Gândirea". Editura „Cartea Românească" Bucureşti. Preţul lei 60.*— Vorbind despre subtilul poet *Matei Alexandrescu,* simt parcă *„jocul cuvintelor"* cum nu pentru prima oară „sparge gheţarii necunoscutului", căci autorul acestui volum de versuri a rupt de mult, carapacea mediocrităţii, a acelei *„aurea mediocritas"*, — care aureolează încă pe mulţi poeţi din literatura română, chiar în vârstă destul de înaintată.

Noul volum de poezii, intitulat aşa de sugestiv *„Jocul Cuvintelor"* constitue pentru dl. *Matei Alexandrescu,* încă un imperiu de aprecieri, cucerite prin talent şi artă. Distanţa parcursă de autor, dela volumul *„Leagăn de îngeri"* la *„Jocul cuvintelor"*, e încununată de succes, şi recunoaştem că ultimul volum de versuri, cristalizează, pentru noi, cei dornici de o poezie bună, aleasă, sugestivă, dorinţa poetului, exprimată — poate involuntar, — când spune :

Jocul cuvintelor duce soarele cald
[depărtărilor umile,
Şi apă, convoiului trist de cămile.

Nu ştiu, dacă ne vom bucura de părerea unanimă a criticilor literari, şi să nu creadă cineva că afirmând acest lucru avem veleităţi de critici, — Doamne-fereşte, — dar convoiul trist de cămile, de care vorbeşte dl. *Matei Alexandrescu,* sunt toţi acei cari doresc o poezie clară, curată, caldă, isvorîtă din pământul fertil al sentimentului şi dragostei de artă adevărată.

Imaginile din versurile sale, au parfumul talentului în plină ascensiune, şi împrumută în'regului volum, ceva din prospeţimea şi catifelarea fructelor pârguite.

Deşi autorul susţine *„mi-e vorba grea de spus şi de'nţeles"*, noi totuşi l'am înţeles şi l'am înţeles aşa cum trebue să fie înţeles, un izvor cald de poezie limpede cu şipot cristalin de munte. De ex: *„Frate plug"* este una din cele mai bune poezii din volum, dacă nu chiar cea mai bună. E brodată din versuri de frumuseţe clasică, exprimând imagini sugestive, şi sprintene ca o căprioară pe stânci. Iată ultima strofă :

De s'ar îndura vecina Moarte,
Să ne ducă dincolo'mpreună,
Am întinde-o brazdă, fiăt departe,
Până în praful alb, la Sfânta Lună.

Dar ca să ilustrez autoritatea volumului dlui *Matei Alexandrescu,* ar trebui să citez aproape fiecare poezie, spaţiul fiind restrâns mă voi mulţumi să mai citez doar două strofe :

Am trecut prin furtună, ca lupii de mare.
Cu dosul mâinilor ştergem din pleoape
[Steaua Polară,
Şi ancorăm, la'ntâmplare,
Tu, Sfântă Ioană, eu Ion fără ţară...
(din *„Răsărit de Soare"*)

şi :

Să-mi aduci în degetar,
Două butii de cotnar,
Sânge aprig de tătar,
Pentru inimă : amnar.
(din *„Nuntă vreau să fac anume"*)

Poetul *Matei Alexandrescu,* pătrunde din ce în ce mai adânc în lumea iubitorilor de poezie, rămânând în seria poeţilor *gândirişti,* cari au ştiut să realizeze durabil şi cu talent, o operă ce-i va reprezenta cu demnitate.

Nicolae Moisiu.

„Invinşii" *de* **Mircea Alexiu** — *Publicaţiile grupării intelectuale „Thesis" Nr: 10. Sibiu 1939 — Preţul Lei 50.* Ca florile primăvăratice, cu miresme îmbătătoare, cu sevă nouă plină de puteri şi speranţe, apar din an în an, tot mai dese, pe întreg cuprinsul ţării, societăţi culturale şi diferite grupări intelectuale. Tinerile talente — ca şi tinerile vlăstare — se adapă din seva sănătoasă a

marilor capacităţi, în jurul cărora se grupează orice societate literară, formând un tot armonios, dătător de lumină.

Astfel şi la Sibiu s'a constituit în ultimul timp, gruparea intelectuală „*Thesis*", care prin şirul său de publicaţii, a început să se afirme, din ce în ce tot mai puternic, pe terenul literaturii naţionale.

Una din aceste publicaţii „*Invinşii*", opera dlui *Mircea Alexiu*, vom recenza-o şi noi în numărul de faţă al revistei.

Este o carte simpatică, editată în bune condiţiuni tehnice, care te captează încă din primele pagini, atât prin acţiunea interesantă, cât şi prin felul ales de exprimare, prin stilul său bogat, străbătut la tot pasul de figuri stilistice, de o rară frumuseţe şi gingăşie.

Cuprinde 9 nuvele, cu subiecte diverse.

Eroii săi — după cum însăşi titlul cărţii ne-o arată — sunt aproape totdeauna nişte învinşi ai soartei vitrige.

Dl. Alexiu e şi un bun psiholog. Pătrunde până în cele mai ascunse cute şi analizează sufletele eroilor cu deosebită uşurinţă.

Cartea dl. *Alexiu*, nu poate decât să facă cinste grupării intelectuale „*Thesis*", iar noi dorim ca şi pe viitor, publicaţiunile dlui *Alexiu*, să se ridice cel puţin tot la înălţimea celei de faţă.

Gh. Păltănea.

„Elegii uitate" *versuri de* **Teofil Scutaru,** *1939. Tip. „Arta" Bălţii. Preţul Lei 25.* In toamna asta ruginie, ne-a sosit la redacţie un volumaş cu linii verzi pe copertă. E un contrast care ne face să zâmbim nostalgic, gândindu-ne la timpul plăcutei primăveri, care a trecut şi anul acesta la fel ca şi în alţi ani. Tot la fel poate şi *Teofil Scutaru* priveşte volumaşul *„Elegii uitate"*, rătăcind cu gândul la momentele care l-au „inspirat". Iată de ce tratăm azi — poate cu bunăvoinţă — volumul său. Nu există în toată cartea inspiraţie poetică, ci mai mult o încercare versificată, care are ce-l drept rimă şi ritm. Poezia sa este — o mărturisim, şi credem a nu ne înşela — de abia la început, aşa că nădăjduim să-l întâlnim mai târziu, cu un nou volum, în care să realizeze mai mult. Reţinem poezia *„Prinos"*, care alături de *„Chemare"* şi „Destin" ar putea fi menţionate, natural cu destulă indulgenţă.

Eu sunt făcut din apă şi pământ.
M'a plămădit, din fiăuri largi, lumina.
Şi vântul mi-a şoptit să am cuvânt,
Hotar de despărţire-a mea, cu tina....

Şi'n schimb, ca mulţumire, îi aduc
Acelui care m'a lăsat pe creste
Strein, cu ochii'n lacrimi şi fiaiduc, —
Prinosul meu din versurile — aceste....
(Prinos).

Tiparul este foarte puţin reuşit, aşa că aspectul filelor tipărite este departe de a încânta ochiul.

Il aşteptăm pe *Teofil Scutaru* cu un nou volum, şi tehnic şi poetic mai reuşit.

Victor Ion Crilu.

"Studii şi documente literare" de I. E. Torouţiu, *vol V. „Junimea" Bucureşti 1939. Institutul de Arte Grafice „Bucovina", Preţul Lei 350.— 530 pagini.* Profesorul *I. E. Torouţiu* este cu drept cuvânt un om al literaturei române, care a adus suflet curat în această migăloasă cercetare a trecutului nostru literar. Cum cunoaştem din plin greul lucrului cultural, apreciem deosebit de mult munca acestui harnic şi valoros român, în aceste timpuri de prea puţină preţuire a omului muncitor. Vom căuta în curând să revenim cu o cronică cuprinzătoare asupra acestui volum, — pe care îl recomandăm tuturor iubitorilor de gând românesc şi faptă literară mai veche, — cari au fost începuturile noastre literare ca popor, dar nu ca un popor liniştit, cu o desvoltare normală literară, ci ca un neam care trebuia să-şi apere mai întâi existenţa lui şi numai după aceea să şi permită a se inspira sau a procura inspiraţii.

I. E. Torouţiu, rămâne un nume prieten şi drag literaturei noastre care va servi încontinu de exemplu bun celor ce îi vor urma.

Victor Tudoran.

Cronica Săceleană.

Măria Sa Mihai.

Marele Voievod *Mihai* de Alba-Iulia, a împlinit în ziua de 25 Oct. 1939, vârsta de 18 ani, devenind senator de drept și membru al Academiei Române.

Suflarea românească de pretutindeni se bucură, din tot sufletul. Vlăstarul regal, — nădejdea cea mai scumpă a neamului nostru — păşeşte alături de oamenii mari ai țării, obișnuindu-se cu greul lucrului de cârmuitor.

Infrățit cu lanurile noastre, cu munții și văile noastre, cu Dunărea și Marea noastră, cu necazurile și bucuriile noastre, cu gândurile și cu sufletele noastre, ***Marele Voievod Mihai de Alba-Iulia,*** este al nostru al tuturor.

Cel mai frumos brad dintre brazii pădurilor noastre, ficiorul lui Vodă Carol al II-lea. ni-i drag la toți de o potrivă, mari și mici, cum ni-i dragă lumina soarelui.

Măria-Ta, Săcelenii de pretutindeni, Ți urează prin revista noastră : ***La mulți ani !***

Vlad Șeitan.

Mișcarea literară contimporană din Ardeal.

Iată cu adevărat un titlu care va atrage atenția cititorilor, dar care nu-i va satisface. De ce? Foarte simplu! Nu vom trata în rândurile cari urmează, despre *mișcarea literară contimporană din Ardeal,* deoarece nu ne-ar ajunge spațiul întregului număr și apoi nu și-ar avea rost un asemenea articol într'o revistă cu pronunțat caracter local ca a noastră.

In acest articol, vom reproduce o apreciere a distinsului scriitor și profesor universitar *Victor Papilian* — romancier și nuvelist de talent — președinte al Asociației Scriitorilor Români din Ardeal, — referitoare la activitatea și rostul revistei noastre.

Am dorit să publicăm acest fragment mai de mult, dar negăsin-

du-l, îi facem loc cu plăcere acum. Aceasta cu atât mai tare, cu cât poate ţine loc indirect, de răspuns dlui *Rafiova* — ştiţi ăla dela *„Insemnări Ieşene"* — căruia deocamdată nu-i putem răspunde, deoarece în nicio bibliotecă din Braşov nu am găsit colecţia revistei dela Iaşi. Cum vom fi în posesia colecţiei, vom reveni.

Scriitorul *Victor Papilian* — care este în acelaşi timp şi un bun autor de piese teatrale — a ţinut în toamna anului 1937, o conferinţă foarte interesantă, intitulată *„Mişcarea literară contimporană din Ardeal"*, cu ocazia reprezentării piesei *„Alt Glas"*. Conferinţa s'a ţinut la Opera Română din Bucureşti, în prezenţa unei distinse asistenţe.

In Aprilie 1938, dânsul publică aceiaşi conferinţă şi în *„Universul literar"* subt titlul *„Despre revistele Ardelene"*.

Dar să dăm cuvântul dlui *Victor Papilian:*

„.....Interesante sunt tocmai particularismele de manifestare ale scrisului transilvănean, cum apare el subt formele cele mai ascunse, în oraşe de periferie sau în târguşoare răslete, ca de pildă Săcele. In Săcele apare o revistă literară: „Plaiuri Săcelene". In subtitlu găsim: „Revistă de atitudini şi probleme săcelene". De bună seamă că această indicaţie poate aduce un surâs pe chipul citadinului obişnuit să creadă că întreg universul se reduce la maşinismul şi perfecţiunile tefinice ale unui mare oraş, sau pe acel al unui supra estet, cu idealul pus în rândurile lipărite, nu în vieaţă. Dar Săceleanului nu-i pasă de atari considerente, el se ştie din moşi strămoşi purtător al unui mare consemn. Păstor pornit din munţii lui până în Dobrogea şi Basarabia, el a fost, pentru masa mare a poporului, agentul de schimb şi de legătură al cuvântului şi gândului de dincoace şi de dincolo de Carpaţi. De aceea şi în revista „Plaiuri Săcelene" vom găsi mereu cântându-se melancolia pribegiei şi dragostea pentru strămoşi:

Strămoşi cu plete albe şi hoinari
Din negurile vremii vă desprind,
Iar azi, ştergându-vă de praf şi cari,
Făclia vieţii voastre o aprind.

Şi prin revista „Plaiuri Săcelene" intrăm în înşirarea celor mai caracteristice reviste ale provinciei noastre....."

Iată deci dragi prieteni şi susţinători ai revistei, cum este privită munca noastră, de oamenii competenţi, în ciuda unor nechemaţi ca *„domnul recenzent"* dela *„Insemnări Ieşene"*. **Redacţia.**

VICTOR I. GHIA
— încălţăminte fină —
● **Bucureşti** ●
STR. FRANKLIN No. 8. (vis-à-vis de Ateneul Român).

Cronica Măruntă.

Din lună în lună. Timpul trece tiptil ca un hoţ şi tipografia cere material pentru numărul ce se plămădeşte în pântecele ei, plin cu litere negre de plumb, cu căsuţe patrate şi cu cerneală de tipar. Materialul trebuie făcut, indiferent dacă ai sau nu poftă să scri sau să lucrezi. Cum războiul nu s'a terminat şi redactorul *Ion Păltănea*, nu s'a întors la *„domiţii"*, cititorii cred că nu vor mai fi surprinşi de ce particip şi acum la redactarea *„Cronicei mărunte"*.

Totuşi am avut un succes! Deşi este la Craiova, redactorul nostru, pentru a răspunde *„atacului colegial"* !?, a fost nevoit să scrie un fel de *„cronică mărunţă"*, subt forma unei scrisori, căreia îi facem loc cu deosebită plăcere, mai ales că ne scuteşte de a face o parte din *„cronică"*. Iată-o în forma în care ne-a fost trimisă:

Dragă Victore,

„Nu ştiu ce-ţi veni frăţioare de te-ai apucat să mă faci cu ou şi cu oţet, în explicaţia pe care ai dat-o la începutul cronicei mărunte din ultimul număr al revistei şi pe care eu nu avusesem timp s'o termin, deoarece după cum ştii, a trebuit să plec „iute şi degrabă" şi să-mi las baltă toate lucrurile.

Bine, eu înţeleg că ai fost necăjit, că pe lângă multiplele tale ocupaţii ţi-am mai lăsat pe cap şi terminarea rubricei *„Din lună în lună"*, dar aceasta nu te îndreptăţea să înşiri câte'n lună şi'n soare pe socoteala mea. Ba că toată vara m'am ţinut numai de curte şi de aceea n'am mai avut timp şi pentru lucru, ba că din cauza simpatiei de astă vară mi-am pierdut talentul — pe care, fie vorba între noi, eu cred că nu l-am avut nici înainte — ba că.... Insfârşit, m'ai făcut de râs faţă de cititori. Şi nu te-ai mulţumit numai cu atâta. Mi-ai mai trântit şi vreo două *„epigramuri"*, ca şi cum n'ar fi fost deajuns o măciucă la un car cu oale.

„Iţi poţi închipui surprinderea mea, când am citit toate aceste în revista pe care ai avut *„amabilitatea"* de a mi-o trimite. Drept să-ţi spun, eram gata, gata să..... trec la represalii, dar m'am gândit că în timpurile acestea de încordare generală, este mai bine, ca cel puţin diferendele noastre „locale", să fie rezolvate pe cale paşnică.

Aşa dar am luat hotărîrea, eroică dealtfel, de a-ţi da un răspuns versificat — deşi eu nu sunt poet — la epigrama în care ai arătat că toată vara m'am ţinut numai de „curte", reamintindu-ţi că şi tu, poate mai mult chiar decât mine, ţi-ai pierdut astăvară timpul cu aceiaşi.... *nobilă îndeletnicire.* Iată-l:

Răspuns:
lui Victor Tudoran,

Ai vrut să râzi de a mea soartă...
Dar ai uitat se vede-amice,
De vorba din bătrâni ce zice:
„Râde un fiârb de-o oală spartă!"

Cu aceasta suntem chit. Şi-acum te rog să laşi supărarea la o parte şi să fi atât de drăguţ să mă mai sulineşti câtva timp la redactarea rubricei *„Din lună în lună"*, până îmi va fi posibil să-mi reiau colaborarea regulată la revistă.

Până atunci îţi urez, atât ţie cât şi tuturor colaboratorilor, prietenilor şi cititorilor revistei,

Noroc şi voie bună:

Craiova, 1939 Octomvrie.

Ion Păltănea.

Aş vrea să trec mai departe, dar nu pot rămâne dator cu răspunsul, deoarece nu vreau să creadă confratele *Păltănea* că m'a *„pus la punct"* !? cu epigrama sa.

Şi apoi ar mai fi un inconvenient! Nu mi-ar mai răspunde şi deci, — indirect — nu aş mai avea material pentru cronica măruntă din numărul viitor, în cazul că nu va veni până atunci acasă.

Deci:

Răspuns la ..... răspuns !

lui Ion Păltănea.

Când tu o spui, eşti oală spartă !
Nu protestează Tudoran,
El e mai fin şi deci te iartă,
Sunt **hârburi** *şi de ..... porţelan !*

Şi acum convinşi că ne va sosi răspunsul la noul nostru „atac", să trecem la adevărata *„cronică mărunţă"*.

In urma concentrărilor făcute, ostaşii au plecat la datorie, răspunzând cu entuziasm chemării pentru apărarea fruntariilor ţării. Satele din apropierea oraşelor mai mari au primit pentru găzduire ostaşii concentraţi, întâmpinându-i peste tot cu dragostea caracteristică românului. Dela începutul lunei Septemvrie, în comuna Satulung cantonează Bat. 3 *Vânători de munte,* subt comanda dlui *Maior Vasiliu.* Pe lângă îndatoririle ostăşeşti, comandantul Batalionului nu pierde nici un prilej pentru a aduce, în Duminici şi sărbători, mângâieri sufleteşti soldaţilor.

Astfel în ziua de 14. Sept. 1939, ziua *„Inălţării Sfintei Cruci"*, preoţii *Zenovie Popovici şi Gheorghe Şerbu,* dela Biserica Nouă din Satulung, au oficiat în *„Grădina Domnească"* sfinţirea apei, botezând ofiţerii şi trupa. Cu această ocazie preotul *Z. Popovici,* a arătat însemnătatea Sfintei Cruci, îndemnând pe toţi s'o cinstească şi s'o aibă ca pavăză în toate împrejurările vieţii.

Cum am început să vorbim despre ostaşii cantonaţi în Satulung, se cade să scrim şi despre manifestările lor pe teren cultural.

Prima şezătoare populară a avut loc în parcul *„Preot Victor Popea"*, din Satulung organizată de Compania III. în ziua de 1 Oct. 1939. Programul a fost compus din coruri, declamări, monoloage, imitaţiuni de instrumente, piramide, anecdote. Remarcăm din „artişti" pe serg. t. t. r. *Strat.* Truda acestei serbări a fost suportată de Sublocotenentul *Mihai Vătăşescu,* ajutat în parte de Sublocotenentul *O. Stoica.* A asistat un public restrâns — deoarece nu s'a ştiut de serbare — apoi trupa şi un grup de ofiţeri în frunte cu dl. Căpitan *Andrei* din Bat. 3. V. M.

La 8 Oct. 1939, a avut loc a doua şezătore populară, care — din cauza timpului nefavorabil — s'a ţinut în sala *Gimnaziului Comercial* din Satulung. De data aceasta programul a fost mult mai variat, cuprinzând şi o parte din jazzul Bat. 3 V. M. S'au executat coruri, declamări, cântece ruseşti, farse, o comedie reuşită şi o cronică rimată militară din Satulung.

Corurile au fost conduse de sublocotenentul *Heisu* iar partea artistică de sublocotenentul *Hondrilă Vasile,* care este — să ne ierte indiscreţia — pe lângă autorul „Cronicei rimate militare" şi un delicat poet, autor al volumului de versuri *„Săbii şi Epave"*.

Ca publicaţie ce luptă pe teren cultural, nu putem fi decât încântaţi, când vedem dragostea cu care ostaşii batalionului cantonat în Satulung, se străduiesc să împrăştie *„ceaţa dorului de-acasă"*, al camarazilor, cu câte-o doină sau o glumă din lumea lor. Laudele trebuiesc aduse şi dlor: Maior *Vasiliu* şi Căpitan *Andrei,* cari cu adevărată dragoste părintească dau tot sprijinul acestor manifestaţiuni, atât de necesare şi de mult gustate, nu numai de ostaşi dar şi de public.

In ziua de 26 Sept. a. c., a venit în Biserica Nouă din Satulung, Monahia *Vasilica Barbu,* din Comuna Tudor Vladimirescu jud. Tecuci. Vestea despre sosirea acestei interesante fiinţe a străbătut în toate comunele şi o mulţime imensă s'a adunat să asculte minunatele vedenii Dumnezeeşti ce i s'au arătat în repetate rânduri.

Timp de 2 ore fără întrerupere, Monahia *Vasilica Barbu,* a ţinut încordată atenţia tuturora, expunând într'o formă clară, simplă şi convingătoare, arătările Dumnezeeşti de cari s'a învrednicit.

Şi cu această ocazie s'a văzut cât de setoasă este lumea noastră după

cele sfinte, cari aduc liniște și pacea sufle'elor noastre în acest vremuri sbuciumate.

Intoarcerea la credința strămoșilor ziditori și ctitori de biserici și mânăstiri'ne va putea scăpa de frământările lumei din afara hotarelor, păstrându-ne integritatea națională și vieața soldaților noștri. Increderea în Dumnezeu este cea mai de preț comoară a tuturor credincioșilor. Intorcându-ne smeriți către Bunul Dumnezeu, vom reuși să căpătăm îndurarea Lui, pentru a ne feri de grozăviile războiului.

Cercul religios al preoților din Săcele și-a început și anul acesta activitatea subt conducerea preotului *Zenovie Popovici.*

Intâia întrunire s'a ținut la 12 Aug. a. c. în comuna *Zizin*, unde, după serviciul vecerniei, a predicat preotul *Zenovie Popovici*, Satulung.

La 16 Sept. a. c. toți preoții din cele șapte sate săcelene, au slujit în sobor la Biserica Nouă din *Satulung* — Sfț. Adormire — cu care ocazie s'a făcut și pomenirea preoților și învățătorilor decedați. Au predicat preoții: *Traian Banciu* — Purcăreni — și *Victor Marin* — Baciu — iar preotul *Z. Popovici*, — Satulung, — a scos în relief vrednicia decedaților preoți și învățători ai acestei comune.

In ziua de 1 Oct. 1939 s'au întrunit preoții în comuna *Baciu*, unde în fața întregului popor, după vecernie, s'a săvârșit parastasul pentru regretatul Prim-ministru *Armand Călinescu*, precum și pentru preoții și învățătorii decedați. Au predicat preoții: *Z. Popovici* și *Gheorghe Șerbu* — Satulung — iar preotul *V. Marin* a vestejit odiosul atentat contra primului ministru, arătând marea pierdere îndurată de țara întreagă.

Primim dela Buzău primul număr al *„Acțiunei literare"*, suplimentul literar al ziarului *„Acțiunea Buzăului"*. Tânărul *George Gh. Pâslaru*, — pe care nu-l putem uita dela congresul presei din provincie ținut cândva la Craiova, — merită toată prețuirea pentru strădania ce depune pe terenul ziaristicei, la Buzău. Nu știm de ce, dar avem credința că până la urmă va izbuti. O primă dovadă avem în acest număr al *„Acțiunei literare"*, care se prezintă într'o haină de sărbătoare, unde ochiul vioiu al directorului a supraveghiat întocmirea paginilor, și a selecționat materialul. Din parte-ne, urăm sincer succes deplin confratelui *George Pâslaru.*

„Gând Românesc" Cluj, a apărut închinat celor „douăzeci de ani de vieață spirituală în Ardeal", într'un număr masiv, de peste 400 pagini. Fapta „Astrei" Cluj, prin străduința scriitorului *Ion Chinezu*, merită o subliniere deosebită. E o faptă care face cinste Ardealului, e o faptă din care am dori tot mai multe pe întinsul Țării.

In acest număr colaborează și Săcelenii: *Vasile Băncilă* cu: „Semnificația Ardealului"; iar cu reproduceri: *I. Jalea* — sculptură —, *E. Popea*, — pictură — și *I. Tofăneanu*, — pictură. Il bănuim săcelean și pe dl. *George Sbârcea*, care se ocupă de chestiuni muzicale. Interesant, bine lucrat, dar poate nu îndeajuns de cuprinzător, articolul: *„Douăzeci de ani de vieață literară românească în Ardeal"* semnat de I. Chinezu.

Dl. *I. Jalea*, are reproduse: un „cap de cioban" și „Sfț. Pantelimon", sculpturi ce impresionează prin stilul sobru și viguros al maestrului. Dra. *Elena Popea*, o compoziție țărănească de târg, într'un ton ușor voalat iar *I. Tofăneanu*, apare cu un „autoportret", bine reușit, ușor, vioiu și sigur.

L*anuri*-le Mediașului, apar în aceiași haină îngrijită, dovedind o inimă plină de idealism a conducătorilor. In numărul 5-6-7, colaboratorul nostru dl. *Dimitrie Danciu*, semnează o frumoasă punere la punct, intitulată: „Revista *Familia*" și scriitorii din „Ardeal", pe care o aprobăm și noi.

„Gândirea", aduce în numărul pe Octomvrie 1939, închinat *naționalismului* și *teologiei*, colaborarea săceleanului *Vasile Băncilă*. Bine documentat ca întotdeauna, articolul său „Naționalism și teologie la Nichifor Crainic", merită a fi citit cu deosebită atenție de toți iubitorii de doctrină și scris ales.

Articolul „*Industria casnică din Săcele*" pe care îl publicăm în primele pagini ale numărului de față, datorit apreciatului nostru colaborator Dl. prof. *George Moroianu*, a fost reprodus din ultimul număr al revistei clujene „*Observatorul social-economic*" anul IX. n. 2—4 Aprilie-Decemvrie 1938.

Totodată am luat cunoștință cu părere de rău, de faptul că această valoroasă revistă a plecat steagul după opt ani de apariție, înclinându-se în fața greutăților existenței.

După „*Țara Bârsei*" iată acum rândul „*Observatorului social-economic*", care nu va mai apare.

E destul de dureros că oficialitatea noastră nu apreciază și încurajează asemenea publicațiuni, menite a da, generațiilor viitoare, dovadă că în țara în care Regele Culturii românești veghează, provincia nu este părăsită și lăsată numai pe seama idealismului particular, dar de cele mai multe ori sărac.

Cu această ocazie ne gândim cu durere și la modesta noastră revistă, față de care oficialitatea se arată atât de puțin darnică, dar care are totuși „*obrăznicia*" să reziste încă pe firmamentul publicisticei românești. Cât timp? Nu știm! De aceea cititorii și abonații restanți, sunt rugați a ne achita datoriile, dându-ne astfel putința să apărem mai departe, până când mânuitorii fondurilor culturale dela prefecturi, primării, instituții publice și particulare și chiar dela rezidență, vor înțelege că merităm și noi cât de puțin din „*cozonacul cultural*" al țării, țară al cărei nivel cultural îl dorim și noi cât mai ridicat, poate mai mult de cât mulți alți *culturali oficiali*" cari încasează zeci de mii lunar.

Am mai scris de atâtea ori că *Satulungul* are nevoie de o piață permanentă, care să ofere vizitatorilor posibilitatea de aprovizionare. Zadarnice așteptări deoarece vedem că oficialitatea noastră nu se ocupă cu asemenea chestiuni, absolut necesare unui sat atât de mare și cu pretenții de viitor orășel.

Dar cum veni vorba de piață, ne-am adus aminte că nici chestiunea *târgului săptămânal* nu s'a pus în discuție, rămânând ca bieții satulungeni, să bată și mai departe câțiva chilometrii, până la Cernatu, în fiecare Luni, pentru a-și putea procura „*de-ale gurii*". Cum Duminica tot se face un fel de târg sămptămânal, de ce nu s'ar declara oficial? De ce nu s'ar pune un măturător sau doi, care să curețe „*piața*" de resturile zarzavatului, „*adevărat ghiveciu*" care rămâne multă vreme pe poiană, împrăștiind un miros de ceapă și bălegar toată Duminica, pașnicilor satulungeni, cari stau de vorbă la poartă? Și pentru ca târgul să fie și mai nimerit s'ar putea fixa Sâmbăta.

Locuitorii din partea de sus a satului, dela Biserica-Nouă în spre Țigănie, se întreabă de ce oare nu li se face și lor o porțiune de „*trotuar*", așa cum s'a făcut dela școala primară nr. 2 până la pod la Median? Ori poate pentrucă e singurul punct românesc de pe șoseaua principală? Funcționarii și elevii din partea locului, cari sunt nevoiți să meargă zilnic la școală sau servici, pe timpul acesta al ploilor — fie toamna, fie primăvara — face adevărate figuri de acrobați, pentru a „*reuși*" să ajungă cu bine la taxicou. Că sunt stropiți de noroi până în vârful spinării, asta n'are importanță, deoarece la Brașov trebue să se deosibească de ceilalți Săceleni. Nu crede primăria că aceasta este încă o chestiune de mare importanță?

Noi ne încăpățânăm a crede și a

stărui în realizare ei, deoarece o găsim mai mult decât *utilă*, o găsim *necesară*.

„*Gazeta Transilvaniei*", cu începere din ziua de 3 Martie 1939, a reintrat în posesiunea imobilului, dobândit cu prilejul centenarului ei — prin graţia Majestăţii Sale Regelui — din partea Statului. Ne bucură mult această faptă, deoarece izbânda scrisului românesc — adică mai bine zis înalta înţelegere — ne dovedeşte că voievodul culturii româneşti veghează părinteşte la străduinţile umililor ziarişti provinciali.

Ne mai bucurăm şi pentru faptul că la bătrâna „gazetă", ne-am făcut ucenicia de începători într'ale scrisului, unde părinteasca bunătate a redactorului de pe atunci, regretatul *Victor Braniştе*, ne-a legat sufleteşte de ziar. *Victor Braniştе*, şi redactorul de azi dl. *Ioan Brotea*, — ambii cu un optimism ce îi onora — mai credeau într'o reluare a apariţiei zilnice şi într'o ridicare a „*Gazetei Transilvaniei*".

Mutarea în local propriu pare a marca o nouă etapă de reîntinerire a „gazetei" iar noi sperăm să o vedem apărând şi zilnic.

Iată se împlineşte aproape anul de când simpaticul *Victor Braniştе*, a trecut în lumea dreptilor, regretat de toţi cari l'au cunoscut. Mort la 15 Dec. 1938., *Victor Braniştе*, a fost de tânăr în rândurile luptătorilor naţionalişti dela „*Gazeta Transilvaniei*". Ziarist de gardă veche, a fost condamnat, arestat, închis. Reproducem dintr'un articol al dlui. prof. *George Moroianu*, următoarele: „*In timpul războiului de întregire naţională el a făcut parte împreună cu Dr. Voicu Niţescu, cu Dr. Nicu Popea şi cu alţii, din comisia însărcinată de autorităţile româneşti cu organizarea voluntarilor români din Siberia. După războiu s'a pus din nou cu toată inima în serviciul Gazetei Transilvaniei, unde a pus suflet şi inimă şi pe care n'a mai părăsit-o până la moarte.*"

Viaţa lui noi o dăm pildă generaţiilor ce ne vor urma, pentru a se face vrednice de înaintaşii lor.

Ovid Densuşianu a fost un mare filolog, care a făcut cinste ţării şi care s'a impus recunoaşterii tuturor bunilor Români: In cartea sa „L'Histoire de la Langue Roumaine", a adus o contribuţie deosebit de importantă, care a trasat linia de bază, pentru o studiere inteligentă şi profundă a Limbii Române. Dar şi aici, neamul nostru al săcelenilor are o parte de merit. Ovid Densuşianu, după mamă era săcelean. Dăm cuvântul tot dlui. George Moroianu, care într'o notiţă necrologică, scrie:

„Ovid Densuşianu" a fost unul din cei mai muncitori oameni din Ţara Românească, d'o tenacitate cum rar se vede. El a moştenit această tenacitate, această dârzenie şi voinţă neînfrântă în tot ce a făcut nu numai dela Densuşeni, cum spunea Dl. Prof. C. Rădulescu Motru în elogiul ce i l-a făcut la Academie, dar a mai moştenit aceste calităţi fără îndoială şi dela moşi şi strămoşii lui din Săcelele Braşovului (de unde se trăgea după mama lui), — mari oieri şi gospodari întreprinzători şi energici."

Acţiunea Astrei Braşov, pentru armata ţării, merită a fi subliniată şi încurajată. Toate femeile cari pot dărui soldaţilor, ciorapi, mănuşi, brâuri, căciuli împletite din lânăi flanele, pieptare, etc. sunt rugate a le înainta prin conducerea căminelor culturale, Astrei Braşov.

Pentru ca şi soldaţii să ştie dela cine au primit darul, s'au întocmit bilete tipărite cu următorul cuprins:

„Astra" Braşov. Darul Nr...
Acţiunea pentru armată.
Camarade,

Lucrul acesta anume pe seama ta l-am împletit, deşi nu te cunosc.

Din orice parte a ţării vei fi, eu îţi doresc sănătate.

(Urmează numele şi adresa donatoarei).

Din parte-ne suntem convişi că toate săcelencele, atât de aici cât şi din restul ţării, îşi vor face datoria, aşa după

(urmare la pag. 127).

Pentru turişti....

Pentru pescari....

Pentru vânători....

!

un produs al fabricei

SCHMOLLPASTA.

S. A.

BRAŞOV

Str. Diaconul Coresi.

• No. 7. •

BUCUREŞTI

Bdul. Carol I.

• No. 81. •

Săceleni! păstraţi revista la loc de cinste. Oricând o veţi găsi vă va aminti locuri scumpe vouă şi părinţilor voştri.

— 25. X. 1939. — 1500 ex. —

Abonaţii noştri *)

au plătit între 1 August 1939—30 Sept. 1939

	Au achitat abonamentul pe anul:					
	1935	1936	1937	1938	1939	1940
Olimpia Moţoiu, Turcheş, (Braşov,)		50	50	—	—	—
A. I. Perţache, com. Câmpina 1/2 an,			50	—	—	—
T. Şurariu, înv. dir. Târlungeni 1/2 an,			50	—	—	—
Constantin Radu, funcţ., Braşov,			100	—	—	—
Sterică Ciupală, funcţ, Câmpina,			100	100	—	—
Fraţii Mărculescu, libr., Ploeşti,			100	100	—	—
Alex. I. Rădulescu, Câmpina,			100	100	—	—
Ioan Ciurea chest. pol., Braşov,			100	100	—	—
Moise Borcan, com., Baciu, 1/2 an,				50	—	—
Valeriu Roşculeţ dr. maior. Bucureşti				100	—	—
Gh. Munteanu, com. Ploeşti,				100	—	—
Gh. Zangor, funcţ, Azuga,				100	—	—
Gh. Pria, funcţ., Buşteni,				100	—	—
Ioan Bellu, propr. Sinaia,				100	—	—
Gh. Banciu, com., Comarnic,				100	—	—
Gh. Băncilă, mag. c.f.r. Baciu,				100	—	—
Matei Stroescu, cant. Turcheş, (Bv.)				100	—	—
Gh. Ciupală, f. primar. Baciu,				100	—	—
Gh. Mailat, advocat, Braşov,				100	—	—
Aurel Neguş, deputat. adv. Braşov,				100	—	—
Ioan Mireţ, Braşov,				100	—	—
Radu I. Băncilă, com. Bucureşti				100	100	—
Ioan I. Băncilă, com. Bucureşti,				100	100	—
Victoria Grigorescu, Ploeşti,				100	100	—
Gh. Pascu, funcţ. Predeal,				100	100	—
I. Tabacu, com., Comarnic, (Prahova)				100	100	—
Ioan Angelescu, com. Câmpina,				100	100	—
Nicolae Şerbănescu, ind. Câmpina,				100	50	—
Grigore Dobrescu, avoc. Bucureşti,				100	100	—
Sebastian Niculescu, dr. ing. Brazi,				100	100	—
N. N. Banciu, avocat, Bucureşti,				100	100	—
Ioan Sulică, primar, Baciu,				100	100	—
Căpitan Ionescu, dir. Braşov,				100	100	—
Radu Nistor, propr., Cernatu,					60	—
Ştefan Işlik, frizer, Satulung,					100	—
Vasile Filip, com., Câmpina,					100	—
Ştefan Bucurenciu, maior., Bucur.					100	—

*) Abonaţii sunt trecuţi în ordinea în care au plătit abonamentul. Le mulţumim şi pe această cale. Sprijinul acordat ne arată încăodată necesitatea acţiunii noastre şi ne face să străduim în viitor pe acelaşi drum al Săcelelor de mâine.

	1935	1936	1937	1938	1939	1940
Gheorghe Ionescu, Bucureşti,			—	—	100	—
Nicu I. Munteanu com. Bucureşti			—	—	100	—
Petre Schiau, com. Ploeşti,			—	—	100	—
Costică Teodorescu, com. Ploeşti,			—	—	100	—
Bucur A. Stroe, com. Ploeşti,			—	—	100	—
Manea Bellu, propr. Sinaia,			—	—	100	—
Ghiţă Perşoiu, com. Comarnic,			—	—	100	—
Voicu Bulgărea, com. Câmpina,			—	—	100	—
Mihai Horjea, com. Câmpina,			—	—	100	—
Fraţii Cheşcă, com. Câmpina,			—	—	100	—
Nicolae Grecu, com. Câmpina,			—	—	100	—
Vasile Bărbat, senior-pens. Turcheş			—	—	100	—
C. Voiculescu, Bucureşti,			—	—	100	—
Ioan Baltag, com. Cernatu,			—	—	100	—
I. Gh. Tiberiu, com. Braşov,			—	—	100	—
Ioan Mircan, com. Braşov,			—	—	100	—
Ioan Bordea, medic, Braşov,			—	—	100	—
Al. Vasilescu, maior, Braşov,			—	—	100	—
Ioan D. Gologan, com. Ploeşti,			—	—	100	100
Alexe Boroş, com. Ploeşti,			150	150	—	—
Vasile Minea, adv. Bucureşti,			—	150	—	—
Gh. Moroiu, conces. Braşov,			—	150	—	—
Ghiţă Al. Popeia, moş. Voineşti (Mcel)			—	150	150	—
Mitică Platoş, dr. med. vet. Cernatu,			—	150	150	—
Gh. Cuteanu, primar, Braşov,			—	150	150	—
Teodor Dinescu, com. Câmpina,			—	—	150	—
Ştefan Stănescu, insp. p.t.t. Craiova,			—	—	150	—
Ioan Peteu, funcţ. Braşov,			—	—	150	—
Iosif Puşcariu, dr. Braşov,			—	—	150	—
Dumitru Mociorniţa, ind. Bucureşti,	200	200	200	200	200	—
Ioan Gh. V. Gologan, avoc. Cernatu,			—	200	—	—
Toma Ciocea, funcţ. Turcheş			—	200	—	—
Filimon Bogdan, advocat, Braşov,			—	200	—	—
Aurel Oancea, dep. Medgidia (Constanţa)			—	—	200	—
Ioan Moşoiu, com. Braşov,			—	—	200	—
I. L. & A. Hesshaimer, coloniale Braşov.			—	—	200	—
D. Berbecariu, com. Braşov,			—	—	200	—
Voicu Jalea, com. Bucureşti,			—	300	300	—
Radu Găvruş, dr. not. pub. Braşov,			—	—	300	—
Bucur Bunescu, industriaş, Bucureşti			—	—	500	—
Primăria Comunei Zizin, (Braşov)			—	—	500	—
Primăria Comunei Tărlungeni, (Braşov)			—	—	500	—
Căile Ferate Locale S. A. Braşov,			—	—	500	—
Camera de Agricultură, Braşov,			—	—	500	—
Au plătit prin C. E. C. Nr. 25.187.						
Radu G. R. Beşleagă, com. Cahul			100	—	100	—
Alex. Stanciu, propr. Com. Ianca, (Brăila)			—	—	100	100

Ecouri din presă despre „Plaiuri Săcelene".

— *Revista* **„Litera"** *Arad.* —
● Iunie 1939. ●
— Dir. Fane George Pajişte. —

Plaiuri Săcelene. Anul V. Nr. 10, 11, 12. Oct. Nov. Dec. 1938.

A apărut în număr jubiliar 1934-1938.

Această revistă de afirmare a plaiurilor săcelene este condusă de dl. Victor Tudoran.

Este o străduinţă depusă cu succes, contribuind cu tot dinadinsul la călirea spirituală a meleagurilor ce exprimă.

Nu putem aduce decât cuvinte de laudă despre o strădanie folositoare.

Găsim în acest număr un savuros fragment din „Moşu Vasile", povestire din vol. „Chipuri din Săcele" al d-lui prof. univ. George Moroianu.

Dl. **Pimen Constantinescu** semnează epigrame alese şi traduceri din Filippo Pananti.

I. Gh. Severeanu semnează un sonet din care reproducem:

„Singurătatea îmi zâmbeşte largă,
Învăluind rotirile-i albastre
Cu străvezimi din cerurile vaste,
Şi frică mi-e doar gândul să n'o spargă!
(Linişte)

Dl. **Victor Jinga** semnează: Realităţi sufleteşti la Săcele, iar dl. **Vasile Băncilă** ne înfăţişează o vie însuşire şi un rost al plaiurilor săcelene asupra filosofului **Lucian Blaga.**

- *Revista* **„Tinerimea Română"** *Buc.*-
● Decemvrie 1938 ●
— Dir. D. Pompeiu. —

Despre *Plaiuri Săcelene* care apar la Braşov sub conducerea d-lui Victor Tudoran, am mai avut prilejul să ne spunem cuvântul bun. E o revistă de atitudine românească şi desbate probleme în legătură cu regiunea Braşovului. In numărul de pe Septemvrie 1938, în afară de beletristică, avem o cronică literară şi o cronică măruntă informativă.

— *Ziarul* **„Românizarea"** *Bucureşti.* —
● 15 Ianuarie 1939. ●
— Dir. Col. A. Berta. —

PLAIURI SĂCELENE. revistă literară şi de cultura autentică, ce ne parvine regulat contra schimb. Este un suflu de românism, o exponenţă a simţirilor fraţilor din Ţara Bârsei. Apare în cele 7 sate, schimbându-şi formatul se prezintă ca o serioasă publicaţie, pe care o preţuim.

— *Revista* **„Sănătatea"** *Bucureşti.* —
● 1 Mai 1939 ●
— Dir. Dr. Sigmand - Sigma. —

PLAIURI SĂCELENE, împliniad cinci ani de apariţie, a scos un număr festiv admirabil, conţinând portretele colaboratorilor şi sprijinitorilor acestei excelente reviste al cărei scop este de a descrie trecutul şi prezentul Săcelelor şi de a contribui cu toată puterea de muncă tinerească la ridicare acestor plaiuri româneşti. Iniţiatorul şi conducătorul revistei d-l **Victor Tudoran,** dimpreună cu toţi colaboratorii d-sale, merită toată lauda şi toată încurajarea.

(continuare dela pag. 123).

cum soldaţii dela graniţă şi-o vor face. Dacă vrem să fie jertfa lor mai deplină, mai măreaţă, să dăm cu toţii, căci dăm pentru existenţa însăşi a neamului nostru, a fiinţii noastre, a noastră a tuturor.

Când lucrul dăruit din toată inima, va încălzi mâna, piciorul sau pieptul celui ce îl va purta, dragostea ce am pus-o la facerea lui, va răscoli puterea de basm a neamului nostru şi vom scrie încă odată în istorie „Pe aici iar nu se trece!"

Totuşi Dumnezeu, cârmuitorul noroadelor, în marea lui bunătate ne va ocoli de prăpădul războiului, dacă vom şti să ne rugăm creştineşte, pentru aş întoarce mila Lui asupra noastră.

S'auzim de pace.

Victor Tudoran.

Vom fi recunoscători acelor ce ne vor trimite adresele exacte ale rudelor şi prietenilor de origine săceleană, despre care cred că ar putea abona revista.

Plaiuri Săcelene

revistă de atitudini şi probleme săcelene.

DIRECTOR:

VICTOR TUDORAN

apare odată pe lună.

COLABORATORI:

Vasile Băncilă, prof.; Ioan Al. Bran-Lemeny, scriitor; D. G. Constantinescu, ing. agr. insp.; Pimen Constantinescu, prof.; M. Ar. Dan, ing. prof. univ.; Gheorghe Dragoş, asist. univ.; Silvestru Garcea, preot; N. G. V. Gologan dr. economist; Ion I. Ionică, prof.; Vasile Ivan, insp.; Ion Jalea, sculptor; Victor Jinga, prof. univ.; Petru Leucă, preot; Mihail Lungianu, scriitor; Victor Marin, preot; George Moroianu, prof. univ.; I. G. Munteanu, prof.; Aurel A. Mureşianu, istoric; Nicolae Pană, inv. dir.; Zenovie Popovici, preot; Daniil Purcăroiu, preot; Gheorghe Şerbu preot; Dr. Ilie Toma, asist. univ.; şi tinerii publicişti săceleni: Al. Stroe-Militaru, Dimitrie Danciu, Nicolae G. Moisiu, Nicolae Verzea, Valeriu Calciu, Victor Ion Critu, Gigi Deleanu, Ion Despan, Lucian Ducşoara, Ion Moisiu, N. Moroianu, Florica Mosloc, Niţă Pârciog, Ion Perşinariu, Ioan B. Peteu, Mitică Peteu, Ion Sulu, Mihai I. Tepşan, Vlad Şeitan.

VREM

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc,
să înfăţişem prezentul văduvit de măreţia trecutului,
să despicăm drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine şi
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească,
la ridicarea acestor plaiuri mocăneşti.

ABONAMENT ANUAL:

Particulari	Lei 100
Abonamente de sprijin dela	„ 150
Societăţi culturale, şcoli	„ 200
Instituţii şi autorităţi	„ 400

Un număr simplu Lei 10.—
Număr dublu . . „ 15.—

Abonamentul la ediţia populară este Lei 60.—
dar plătit înainte prin mandat poştal.

Revistă fondată în anul 1934.
Cont la C. E. C. Nr. 25.187

REDACŢIA şi ADMINISTRAŢIA

Plaiuri Săcelene

SATULUNG — SĂCELE — |Jud. BRAŞOV|